

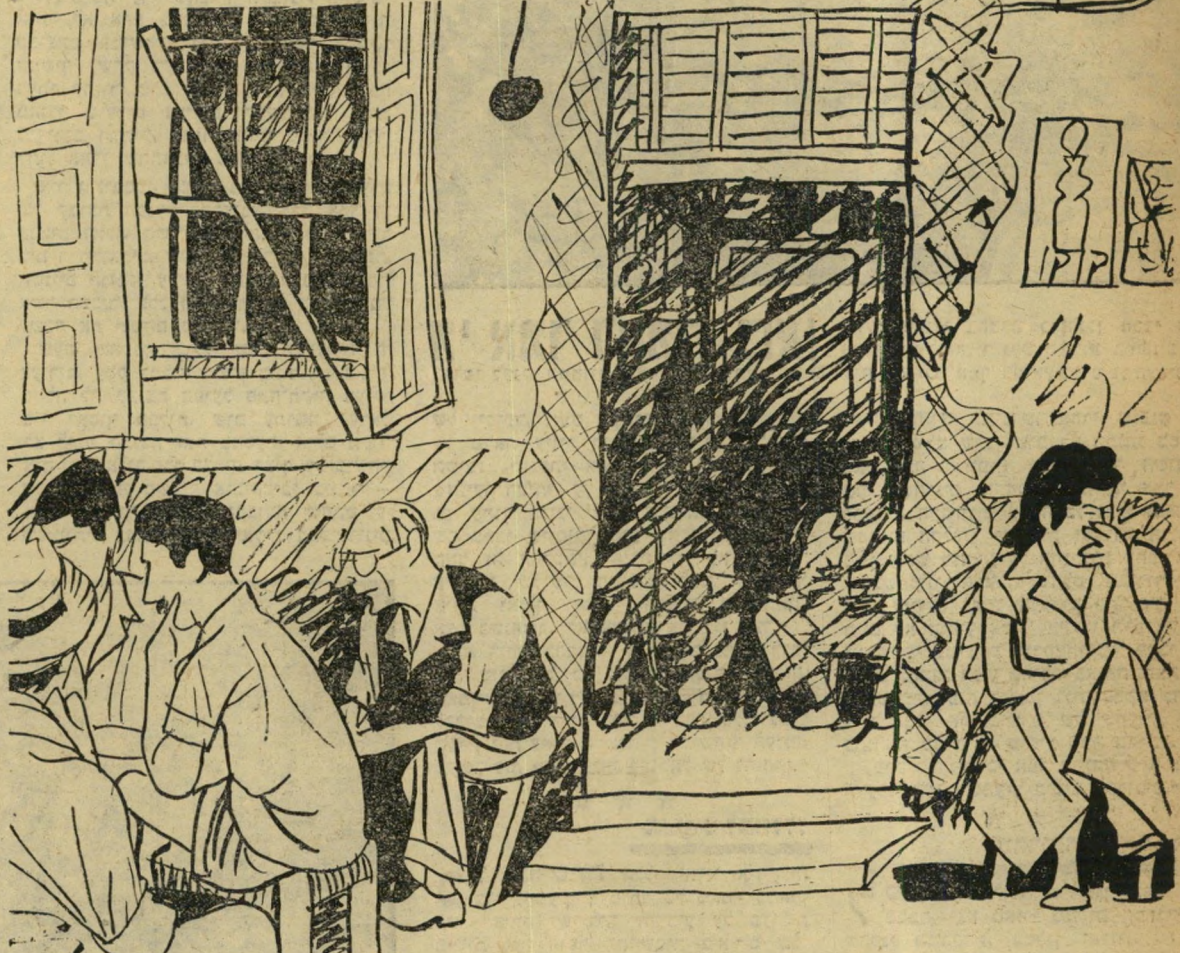
מוטקה אוכל חומרים אורגניים יום אחד בשנה - ואז מחליט לצום

טיול ליפו

הפעמון מצלצל בביתי ביום כיפור בשעה שמונה בבוקר, כשאני עוד שוכב במיטה וחולם. מיד קפצתי מהמיטה והתחלתי לת' מוה מי זה יכול להיות, ולחשוב שזה בטח השמש של בית הכנסת הסמוך, שהריח את הקאמבאר שאני מחזיק במקרה. ידעתי ש' מהבניה המסריחה הזאת עוד יהיו לי צרות.

הורים, אבל שימונ? זה עוד יעלה לי עשר רים וחמשה גרוש לטלפון בשביל לצלצל לחברה קדישא. נתתי לו פרוסת חלה. בלע את הפרוסה כמו שהיא, עם הקרום, וביקש עוד. נתתי לו עוד, עד שגמר את החלה. "ובמקרה אין לך שום דבר?" שאל. פתחתי לו את המקרה והוא חיסל את כל תוכנו ואמילו את הפירורים הוציא ב' מברשת נעלים. אחר כך ריחרח באוויר ושאל

תחבורה וצריך ללכת ברגל. שעה וחצי הלכנו. עברנו לאורך כביש פתח תקוה ורחוב יפרת-לאביב ואחר כך דרך השעון שליד בית הספר, עד שהגענו לשכונת עגימי. כל הדרך לא החלפנו כמעט מלה, מפני שמוטקה היה שקוע בהרהורים ועל כל מה שאמרתי לו, לא ענה לי. כשהגענו לרחוב קדם, התי' ישבנו תחילה בבית-הקפה של החברה ה' טובים לשחות תה. בית-הקפה היה מלא מכה לפה וכולם ישבו על שרפרפי רפיה נמוכים, ושיחקו שש'ש. הזמנתי שתי כוסות תה, אבל מוטקה עשה תנועת ביטול בידו ואמר, שלא אומץ תה בשבילו כי אין לו חשק לשחות.

שותים תה ומשחקים ששיש בבית-הקפה של החברה הטובים בעג'מי

שתייתי את התה שלי ואני מוכרח להגיד שזההיה היה מצויין. הם לא מכניסים שקית של טטלי לתוך כוס מים חמים, אלא עושים תה אמיתי, חריף ומתוק. גמרתי לשחות, שלימתי, והמשכנו ללכת עוד קצת, עד שהגענו אל המסעדות. נכנסנו למסעדה אחת ומצאנו אותה מלאה חברה מתל-אביב שאכלו ברעש גדול. עישנו סיגריות וגשפו עשן וכל אחד יכול היה לראות שהם נהנים מה' חיים. תפשונו שולחן אחד בפינה וכשבא המלצר שאלתי את מוטקה מה הוא רוצה להזמין. מוטקה הסתכל עלי ואמר:

אתה עוד פעם תחשוב שאני משוגע אבל אני לך מה אני חושב: אני חושב שיום כיפור זה יום מיוחד. התיאבון הזה שיש לי, הוא לא סתם תיאבון. זה משהו מיוחד מאלוהים. ואני אומר לך שאם אלוהים יכול לעשות אותי משוגע כזה לאוכל, זה סימן שהוא ישנו ואם הוא ישנו אז לא כדאי לנו להתחיל איתו. מוטב לנו לצום."

השתינעתי? צעקתי, "קודם גמרת לי את האוכל ועכשיו אתה אומר שכדאי לצום!" "תראה, אני לא סתם מבבל לך את המות. חשבתי על זה כל הדרך: מאה אחוז שיש אלוהים ולא כדאי להתחיל איתו. אני לא נוגע יותר באוכל, עד שיהיו כוכבים. אפילו אם תהרוג אותי."

אמרתי למוטקה שלא אהרוג אותך, ושילך קיביני, ואם יבוא אלי עוד פעם, אבקש ממנו שיהזיר לי את המש הלירות שהוא חייב לי. קראתי אלי את המלצר והזמנתי סטייק עם תפוחי אדמה מטוגנים ושעועית ירוקה.

שומר המצוות

שומר לילה זקן, שעלה ארצה לפני שני תיים-מפולין ושומר על בניין בלתי-גמור ברחוב הכובשים, פנה בערב החג אל הקבלן וביקש ממנו שישחרר אותו מהשמירה על הבית ביום הכיפורים, כי הוא רוצה ללכת להתפלל בבית-כנסת. אמר לו הקבלן, שלא איכפת לו להשאיר את הבית יום אחד בלי שמירה. אבל מה יהיה אם יגנבו את המלט? ענה לו השומר: "טפול! על גנבים כאלה אני יורק!"

אפילו משאיר קצת פיתה על הצלחת שאני לא יכול לגמור. אל תסתכל עלי ככה. אתה יכול להאמין לי מה שאני אומר לך ואם אתה לא מאמין לי, אז אתה יכול לשאול את חיים המלצר במסעדה של מוסה. הוא תמיד שואל אותי אם לא חבל לי על הכסף שאני תמיד משאיר הצי פיתה בצלחת. אני חושב שאני כן נורמאלי. זה רק יום הכיפורים שמשגע אותי. אני אומר לך: זה לא סתם יום. סתם יום לא משגע אותי. סתם יום לא יכול לעשות לי שום דבר. על סתם יום אני מצפצף. לא איכפת לי ראש השנה ולא איכפת לי פסח. רק היום הזה, אני אומר לך, רק היום הזה משגע אותי. אתה תצחק, אבל יש משהו ביום הכיפורים הזה. אני לא חושב שלמוטקה יש מספיק שכל בשביל להמציא סיפור מסובך כזה, רק בשביל תירוץ לאכול אצלי. חוץ מזה, ראיתי במו עיני כיצד בלע את צבעי הגואש המשובחים שלי, שאפילו הגויקים שאוכלים הכל, לא נגעו בהם. אני מאמין לו או לא, בינתיים הוא אכל אצלי את הכל ולא נשאר לי שום דבר לארוחת הבוקר!

מרום הדיבורים של מוטקה נהייתי גם אני רעב, ואמרתי לו: — "שמע מוטקה. הנה רגע עד שאתלבש ואז נרד יחד ליפו לשכונת הערבים, ושם נמצא משהו לאכול. אצלם פתוחות המסעדות גם ביום כיפור." — "בסדר", אמר מוטקה והתחיל לכוסס את ציפורני ידיו.

לכשתי את בגדי-החג ויצאתי עם מוטקה לכיחן יפו. אתם יודעים שביום כיפור אין

איפה הקאמבאר. לא אמרתי לו, אז הוא שאל איפה הנפט. כשהצבעתי על פח הנפט, הוציא משם את הקאמבאר וכשראה שאין יותר שום דבר בבית, קינה את סנדורו בקופסה של צבעי גואש. צבעים טובים היו אלה, צבעים שכבר לא משיגים היום, שעשיר יים מתערובת של צבע עם חלמון של ביצה.

כל אותו זמן עמדתי בפה פעור והסתכלתי במשוגע הזה וכבר חשבתי שעשירים וחמשה גרוש לטלפון ממילא אצטרך להוציא. אם לא לבית המשוגעים, אז לפחות למשטרה. אחרי שמוטקה גמר את הצבעים, ניסה בשיניו גם את הגורת המכנסים שלי, אך משנוכח שזה עשוי מפלסטיק ולא מעור, ירק בגועל נפש. כיחן שכלום כבר לא נשאר, נרגע לאט לאט. שקע בכורסה, הניח את רגליו הארוכות על השולחן ואמר:

"אתה לא יודע מה זה יום כיפור. במשך כל השנה אני טובל מחוסר תיאבון. אוכל חומוס אחד ליום וזה מספיק לי, אבל כשבא יום כיפור, אני משתגע לאכול. יש לי תיאבון כזה שכבר מהתחלה של כל נדרי נזול לי הריו מהפה. כמה שאני לא מכן לי אוכל בבית זה לא מספיק לי. כמה שאני אוכל אני נשאר רעב, ולא סתם רעב: אני מת מרעב. אני לא רק אוכל אוכל. אני גם אוכל כל דבר אורגני. לפני שבאתי אליך, תלשתי את כל הדפים מהמחברות של בית הספר שהיו מכוסים בכתמי שומן, ואת ה' מיתרים של הכינור, שעשויים מגידים של עגל. אף-על-פי שאכלתי הכל, עוד נשארת רעב."

הוצאתי מיד את הקאמבאר ותחבתי אותו לתוך פח הנפט, בתקווה שמשם כבר לא יצא הריו. כשניגשתי לדלת עלתה מחשבה בראשי שלא יכול להיות שזה השמש, מפני שהשמש זקן ובקושי רואה ובקושי שומע וקורב לחדאי שגם בקושי מריח.

אבל אם זה לא השמש, אז מי זה יכול להיות? זו בחדאי לא המשטרה, מפני שהילד הנמצא אצלי הוא ילד שלי ולא יוסלה שוחמכר. אני גם לא חושב שזה השב, מפני שעדיין אינני מעורב בפרשת לבון. אז מי זה יכול להיות? בטח לוקחים אותי למילואים! במיקרה זה, אמרתי לעצמי, לא אפתה. שיחשבו להם שנסעתי לקיבוץ לאכול.

אף-על-פי שלא פתחתי, לא הניפה המצלצל מהפעמון וראיתי שאם אתן לו ככה לצלצל, אקבל בסוף החודש חשבון חשמל יותר מדי גדול. הלכתי ופתחתי. מי אתם חושבים עמד בדלת, אם לא מוטקה גרינברג?

"אתה משוגע מוטקה! אין לך דבר אחר לעשות ביום כיפור מאשר לבוא אלי ולה' עיר אותי באמצע השינה?" "שמע, צבר, אתה מוכרח להציל אותי! תן לי משהו לאכול!" "מה אתה אומר?" "לאכול! לאכול!" "אני לא מבין אותך." "מה את עושה את עצמך? תן פרוסת לחם. אתה לא רואת שאני הולך למות?" "היתסים שלי עם מוטקה הם כאלה שלא איכפת לי אם יתעלף, או יתגייס לגיון